

Fremsat den 9. oktober 2025 af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

(Indførelse af lovhjemmel til anvendelse af konsekvenspædagogiske redskaber på Træningsskolen)

§ 1

I lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 144 af 14. februar 2024, som ændret ved lov nr. 1661 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 26 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Træningsskolen fastsætter ordens- og samværsregler for deltagerne, herunder om i hvilke tilfælde manglende iagttagelse heraf kan medføre udskrivning, midlertidig bortvisning, overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig fortabelse af elevstøtte. Træningsskolen kan herunder fastsætte regler om, at skolen kan gennemføre uanmeldt værelses eftersyn over for en deltager, der bor på skolens kostafdeling, i tilfælde, hvor skolen har kendskab til eller begrundet mistanke om, at der foregår aktiviteter, som er i strid med ordens- og samværsreglerne, og at skolen kan

iværksætte sanktioner over for en deltager, der modsætter sig et sådant værelses eftersyn.«

»Stk. 4. Er Træningsskolens deltagere berettigede til elevstøtte, og udbetales denne af Træningsskolen efter regler udstedt i medfør af § 27, stk. 5, kan Træningsskolen bestemme, at indtil 10 pct. af elevstøtten først kommer til udbetaling, når eleven afslutter eller afbryder uddannelsen, eller når Træningsskolen i øvrigt finder det formålstjenligt.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2026.

Stk. 2. Regler udstedt i medfør af § 26, stk. 3, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 144 af 14. februar 2024, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 26, stk. 5, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. denne lovs § 1, nr. 1.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU) er særligt tilrettelagte arbejdsmarkedsuddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., hvor hovedvægten er lagt på praktisk læring under arbejdspladslignende vilkår, dvs. opgaveløsning i form af produktion og afsætning af varer og tjenesteydelser på markedsbetingede vilkår. Målgruppen for Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser er unge i alderen 18-30 år, som har særlige tilpasningsvanskeligheder og savner reel tilknytning til arbejdsmarkedet, og som har behov for en joborienteret uddannelse under arbejdspladslignende vilkår og for arbejdsstræning, og som endvidere har behov for social stabilitet og social handledegtighed.

Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser udbydes af Træningsskolen, der er organiseret som en institution med afdelinger (TAMU-centre) forskellige steder i landet.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. indeholder ingen regel om, at Træningsskolen kan eller skal fastsætte ordens- og samværsregler for deltagerne. Træningsskolen har derfor været henvist til med hjemmel i anstaltsforholdet at håndhæve ordens- og samværsregler for eleverne. Som led i sin tilsynsvaretagelse er Styrelsen for Undervisning og Kvalitet blevet bekendt med Træningsskolens anvendelse af enkelte pædagogiske redskaber, som efter styrelsens opfattelse savner den fornødne hjemmel, idet det i lyset af den almindelige retsudvikling – hvor anstaltsforholdet spiller en stadig mindre rolle, og hvor mere vidtgående foranstaltninger bør have en klar hjemmel – må lægges til grund, at anstaltsforholdet næppe med den fornødne klarhed hjemler anvendelsen af de pågældende pædagogiske redskaber. Træningsskolen har derfor siden april 2025 afstået fra at benytte følgende pædagogiske redskaber:

- 1) Mulighed for som led i håndhævelsen af skolens ordensregler at bruge en række forholdsvis vidtgående sanktioner som f.eks. overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig hjemsendelse uden elevstøtte.
- 2) Mulighed for at benytte sanktioner over for en døgn-elev, der modsætter sig uanmeldt værelsesgennemgang i tilfælde, hvor der er mistanke om, at vedkommende på værelset opbevarer f.eks. euforiserende stoffer.
- 3) Mulighed for at bestemme, at en andel af elevstøtten først kommer til udbetaling, når deltageren afslutter eller afbryder uddannelsen, eller når Træningsskolen i øvrigt finder det formålstjenligt.

Lovforslaget har til formål at tilvejebringe den fornødne hjemmel til, at Træningsskolen kan genoptage sin hidtidige pædagogiske praksis i relevante tilfælde.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret

Det fremgår af § 26, stk. 1 og 2, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., at Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser er særligt tilrettelagte og praktisk orienterede arbejdsmarkedsuddannelser for unge, som er fyldt 18 år, men endnu ikke er fyldt 31 år, og at enkeltfag, der er optaget i fælles kompetencebeskrivelser, og erhvervspraktik kan indgå i uddannelserne.

Ifølge § 26, stk. 3, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. fastsætter børne- og undervisningsministeren efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse nærmere regler om mål, rammer, indhold, opbygning, beskrivelsesform, bevis og erhvervspraktik m.v. for uddannelsesplaner på Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser.

Det fremgår endvidere af § 27, stk. 3 og 4, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om det tilskud, som staten yder Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser efter § 27, stk. 1, samt at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren kan fastsætte regler om, at deltagere i Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser har ret til elevstøtte m.m. og tilskud til dækning af udgifter til befordring, kost og logi ved deltagelse i uddannelserne, og fastsætter nærmere regler om administration, revision, beregning og udbetaling af elevstøtte m.m. og tilskud.

De nævnte bemyndigelsesbestemmelser er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1133 af 15. december 2003 om Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser.

Af bekendtgørelsens § 1 fremgår det, at Træningsskolen har til formål gennem en konsekvenspædagogisk metode og under arbejdspladslignende vilkår at give deltagerne kompetence med henblik på at fremme deltagernes muligheder for at opnå beskæftigelse, at sikre den enkelte en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet og at sikre den enkelte mulighed for en videre uddannelse.

Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser afholdes på Træningsskolens afdelinger og gennemføres for dagelever og døgnlever, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2. En døgn-elev har ret til kost og logi, og en dagelev har ret til kost, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2.

Træningsskolernes arbejdsmarkedsuddannelser er særlig tilrettelagte og joborienterede arbejdsmarkedsuddannelser for unge; de er trinvist opbygget og individuelt tilrettelagt, og de gennemføres under arbejdspladslignende forhold med udgangspunkt i praktisk arbejde og opgaveløsning i form af produktion og afsætning af varer og tjenesteydelser, jf. bekendtgørelsens §§ 4, stk. 1, og 5.

Det følger af bekendtgørelsens § 10, stk. 1, at det er personer med særlige tilpasningsvanskeligheder og uden reel

tilknytning til arbejdsmarkedet, som har behov for en joborienteret uddannelse under arbejdspladslignende vilkår og arbejdsstræning, samt behov for social stabilitet og social handledygtighed, der har adgang til Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser. Der er løbende optag, og afgørelse om, hvorvidt en person skal have adgang, træffes af Træningsskolen, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 2 og 3.

Dagelever har ret til en ugentlig elevstøtte, der svarer til det højeste ugentlige dagpengebeløb, og døgnelever har ret til en ugentlig elevstøtte, der svarer til 80 procent af det højeste ugentlige dagpengebeløb, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 1 og § 12, stk. 1. 10 pct. af elevstøtten betragtes som en arbejdsbonus og opnås kun, hvis Træningsskolens regler om undervisningstid og arbejdstid er overholdt, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2, og § 12, stk. 2.

Elevstøtten administreres og udbetales af Træningsskolen, jf. bekendtgørelsens § 14.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. indeholder ingen regel om, at Træningsskolen kan eller skal fastsætte ordens- og samværsregler for deltagerne. Træningsskolen har derfor været henvist til med hjemmel i anstaltsforholdet at håndhæve ordens- og samværsregler for eleverne.

Det er almindeligt antaget, at der – hvor der ikke er etableret anden, udtrykkelig hjemmel – med hjemmel i anstaltsforholdet kan fastsættes bl.a. ordens- og samværsregler, idet retsudviklingen dog har bevæget sig i retning af, at alene ordens- og samværsregler af mindre vidtgående art kan fastsættes med hjemmel heri. Som eksempel på ordens- og adfældsregler, der efter Børne- og Undervisningsministeriets opfattelse må antages at kunne fastsættes med hjemmel i anstaltsforholdet, kan nævnes regler om, i hvilken udstrækning rygning og alkoholindtagelse tolereres, regler om, hvornår der skal være nattero på kostafdelinger, regler om forventninger til punktlighed og korrekt, hensynsfuld optræden samt regler om døgnelevers pligt til at holde værelserne ryddelige og rengjorte og tåle fast tilbagevendende, forudmeldt tilsyn hermed. Det må ligeledes antages, at der i anstaltsforholdet er hjemmel til at knytte passende sanktioner til manglende efterlevelse af de ordens- og samværsregler af den nævnte art, som måtte blive tilsidesat af eleverne, i den udstrækning sanktionerne er udtryk for og administreres i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper om saglighed og proportionalitet. Eksempelvis vil det som udgangspunkt næppe være i overensstemmelse med anstaltsforholdet at afmelde en elev for manglende efterlevelse af ordens- og samværsreglerne, medmindre der er tale om grov eller gentagen tilsidesættelse.

2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som led i sin tilsynsvaretagelse har Styrelsen for Undervisning og Kvalitet afdækket, at enkelte af de pædagogiske redskaber, som Træningsskolen betjener sig af, ikke har hjemmel i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., og end-

videre fundet, at anstaltsforholdet næppe heller med den fornødne klarhed hjemler de pågældende pædagogiske redskaber. Træningsskolen har derfor siden april 2025 afstået fra at benytte følgende pædagogiske redskaber:

- 1) Mulighed for som led i håndhævelsen af skolens ordensregler at bruge en række forholdsvis vidtgående sanktioner som f.eks. overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig hjemsendelse uden elevstøtte.
- 2) Mulighed for at benytte sanktioner over for en døgnelev, der modsætter sig uanmeldt værelsesgennemgang i tilfælde, hvor der er mistanke om, at vedkommende på værelset opbevarer f.eks. euforiserende stoffer.
- 3) Mulighed for – med henblik på at sikre eleven en vis opsparing til f.eks. gældsafvikling eller betaling af kørekort eller indskud til en bolig – at bestemme, at indtil 10 pct. af elevstøtten først kommer til udbetaling, når eleven afslutter eller afbryder uddannelsen, eller når Træningsskolen i øvrigt finder det formålstjenligt.

Da Træningsskolens målgruppe er personer, der har særlige tilpasningsvanskeligheder og savner reel tilknytning til arbejdsmarkedet og derfor har behov for en joborienteret uddannelse under arbejdspladslignende vilkår og arbejdsstræning samt behov for social stabilitet og social handledygtighed, findes det mest formålstjenligt, at Træningsskolen får mulighed for at benytte en bred vifte af pædagogiske virkemidler til at opfylde uddannelsens formål.

Det foreslås derfor, at der etableres lovhjemmel til, at Træningsskolen kan genoptage sin hidtidige pædagogiske praksis i relevante tilfælde.

Dette indebærer, at det foreslås, at Træningsskolen skal fastsætte ordens- og samværsregler for deltagerne, herunder om i hvilke tilfælde manglende iagttagelse heraf kan medføre udskrivning, midlertidig bortvisning, overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig fortabelse af elevstøtte, og at Træningsskolen herunder skal kunne fastsætte regler om, at skolen kan gennemføre uanmeldt værelses eftersyn over for en deltager, der bor på skolens kostafdeling, i tilfælde, hvor skolen har kendskab til eller begrundet mistanke om, at der foregår aktiviteter, som er i strid med ordens- og samværsreglerne, og at skolen kan iværksætte sanktioner over for en deltager, der modsætter sig et sådant værelses eftersyn. Indførelse af en lovfæstet pligt for skolen til at fastsætte ordens- og samværsregler for deltagerne vil indebære, at sådanne regler fremover vil hvile på en udtrykkelig lovhjemmel og ikke på anstaltsforholdet.

Det foreslås endvidere, at Træningsskolen skal have mulighed for – med henblik på at sikre deltageren en vis opsparing til f.eks. gældsafvikling eller betaling af kørekort eller indskud til en bolig – at bestemme, at indtil 10 pct. af elevstøtten først kommer til udbetaling, når eleven afslutter eller afbryder uddannelsen, eller når Træningsskolen i øvrigt finder det formålstjenligt.

Baggrunden herfor er, at en del af Træningsskolernes ele-

ver erfaringsmæssigt kan have vanskeligheder med at bestyre deres privatøkonomi. Det kan f.eks. skyldes gæld, misbrugsproblemer eller en impulsstyret livsførelse, og de pågældende kan derfor have særligt behov for støtte til at træffe fornuftige, langsigtede økonomiske dispositioner som eksempelvis at afdrage gæld eller spare sammen til et kørekort eller en bolig.

Under hensyn hertil har Træningsskolen hidtil praktiseret en ordning rettet mod deltagere med problemer af den beskrevne art, hvorefter der hver 14. dag fra deltagerens elevstøtte trækkes et beløb, som for hver enkelt deltagers vedkommende indsættes på en særskilt konto under skolens egen bankkonto, som deltageren ikke selv kan tilgå. Ordningen har været forvaltet således, at deltageren løbende har kunnet følge med i opsparingen og har kunnet få det til enhver tid opsparede beløb udbetalt, i den udstrækning dette tjente et fremtidsperspektiv; men der har omvendt været eksempler på, at udbetaling er blevet nægtet under henvisning til, at det ønskede formål hermed har været anset som perspektivløst.

Den beskrevne praksis har ikke udtrykkelig hjemmel i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. og da der er tale om en foranstaltning af ganske vidtgående karakter, bør den i lyset af den almindelige retsudvikling, hvor anstaltsforholdet spiller en stadig mindre rolle, hvile på en klarere hjemmel end anstaltsforholdet.

Det foreslås derfor, at der etableres en ordning, som giver mulighed for at varetage samme formål som den gamle praksis, om end på en lidt anden måde, da der ikke – i modsætning til, hvad den hidtidige ordning har kunnet give anledning til – bør kunne opstå tvivl om, hvilke midler der på et givent tidspunkt er deltagerens, og hvilke der ikke er det. Den foreslåede ordning går ud på, at skolen skal kunne bestemme, at indtil 10 pct. af den elevstøtte, som deltagerne løbende optjener, først forfalder til udbetaling, når deltageren afslutter eller afbryder sin uddannelse, eller når skolen træffer afgørelse herom, fordi det konkret skønnes formålstjenligt. Hvis deltageren eksempelvis har fundet en bolig og beder om at få frigjort opsparede midler til udbetalingen, eller hvis vedkommende undervejs i sit uddannelsesforløb viser tegn på at kunne forvalte sine pengesager kyndigt og ansvarligt på egen hånd, vil det normalt betragtes som formålstjenligt at bringe optjente midler til udbetaling og i sidstnævnte tilfælde at bringe optjente midler til hel eller delvis udbetaling og nedsætte den andel af støtten, der fremover optjenes med henblik på senere udbetaling, til mindre end 10 pct., evt. til 0.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8 Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 19. maj 2025 til den 19. juni 2025 (32 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening, Børne- og kulturchefforeningen, Danmarks Evalueringsinstitut – EVA, Danmarks Lærerforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske Landbrugsskoler, Danske Regioner, Danske SOSU-skoler, Det Kriminalpræventive Råd, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsskolelederne, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark FOA.), Foreningsfællesskabet Ligeværld, KL, Kommunale Velfærdschefer, Kriminalforsorgen, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Voksen og Efteruddannelse (VEU-rådet), SMVDanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Uddannelsesforbundet og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 26, stk. 1 og 2, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., at Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser er særligt tilrettelagte og praktisk orienterede arbejdsmarkedsuddannelser for unge, som er fyldt 18 år, men endnu ikke er fyldt 31 år, og at enkeltfag, der er optaget i fælles kompetencebeskrivelser, og erhvervspraktik kan indgå i uddannelserne.

Ifølge § 26, stk. 3, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. fastsætter børne- og undervisningsministeren efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse nærmere regler om mål, rammer, indhold, opbygning, beskrivelsesform, bevis og erhvervspraktik m.v. for uddannelsesplaner på Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser.

Det fremgår endvidere af § 27, stk. 3 og 4, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om det tilskud, som staten yder Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser efter § 27, stk. 1, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., samt at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren kan fastsætte regler om, at deltagere i Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser har ret til elev-

støtte m.m. og tilskud til dækning af udgifter til befordring, kost og logi ved deltagelse i uddannelserne, og fastsætter nærmere regler om administration, revision, beregning og udbetaling af elevstøtte m.m. og tilskud.

De nævnte bemyndigelsesbestemmelser er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1133 af 15. december 2003 om Træningsskolernes arbejdsmarkedsuddannelser.

Af bekendtgørelsens § 1 fremgår det, at Træningsskolen har til formål gennem en konsekvenspædagogisk metode og under arbejdspladslignende vilkår at give deltagerne kompetence med henblik på at fremme deltagernes muligheder for at opnå beskæftigelse, at sikre den enkelte en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet og at sikre den enkelte mulighed for en videre uddannelse.

Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser afholdes på Træningsskolens afdelinger (TAMU-centre) og gennemføres for dagelever og døgnelever, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2. En døgnelev har ret til kost og logi, og en dagelev har ret til kost, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 1 og 2.

Træningsskolernes arbejdsmarkedsuddannelser er særlig tilrettelagte og joborienterede arbejdsmarkedsuddannelser for unge; de er trinvist opbygget og individuelt tilrettelagt, og de gennemføres under arbejdspladslignende forhold med udgangspunkt i praktisk arbejde og opgaveløsning i form af produktion og afsætning af varer og tjenesteydelser, jf. bekendtgørelsens §§ 4, stk. 1, og 5.

Det følger af bekendtgørelsens § 10, stk. 1, at det er personer med særlige tilpasningsvanskeligheder og uden reel tilknytning til arbejdsmarkedet, som har behov for en joborienteret uddannelse under arbejdspladslignende vilkår og arbejdsstræning, samt behov for social stabilitet og social handledygtighed, der har adgang til Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser. Der er løbende optag, og afgørelse om, hvorvidt en person skal have adgang, træffes af Træningsskolen, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 2 og 3.

Dagelever har ret til en ugentlig elevstøtte, der svarer til det højeste ugentlige dagpengebeløb, og døgnelever har ret til en ugentlig elevstøtte, der svarer til 80 procent af det højeste ugentlige dagpengebeløb, jf. bekendtgørelsens §§ 11, stk. 1 og 12, stk. 1. 15 pct. af elevstøtten betragtes som en arbejdsbonus og opnås kun, hvis Træningsskolens regler om undervisningstid og arbejdstid er overholdt, jf. bekendtgørelsens §§ 11, stk. 2, og 12, stk. 2.

Elevstøtten administreres og udbetales af Træningsskolen, jf. bekendtgørelsens § 14.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. indeholder ingen regel om, at Træningsskolen kan eller skal fastsætte ordens- og samværsregler for deltagerne. Træningsskolen har derfor været henvist til med hjemmel i anstaltsforholdet at håndhæve ordens- og samværsregler for eleverne.

Som eksempler på ordens- og adfærdsregler, der efter Børne- og Undervisningsministeriets opfattelse må antages at kunne fastsættes med hjemmel i anstaltsforholdet, kan nævnes regler om, i hvilken udstrækning rygning og alkoholindtagelse tolereres, regler om, hvornår der skal være nattero på kostafdelinger, regler om forventninger til punktlighed og korrekt, hensynsfuld optræden samt regler om døgnelevers pligt til at holde værelserne ryddelige og rengjorte og tåle fast tilbagevendende, forudmeldt tilsyn hermed. Det må ligeledes antages, at der i anstaltsforholdet er hjemmel til at knytte passende sanktioner til manglende efterlevelse af de ordens- og samværsregler af den nævnte art, som måtte blive tilsidesat af eleverne, i den udstrækning sanktionerne er udtryk for og administreres i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper om saglighed og proportionalitet. Eksempelvis vil det som udgangspunkt næppe være i overensstemmelse med anstaltsforholdet at afmelde en elev for manglende efterlevelse af ordens- og samværsreglerne, medmindre der er tale om grov eller gentagen tilsidesættelse. Mere vidtgående foranstaltninger bør i lyset af den almindelige retsudvikling, hvor anstaltsforholdet spiller en stadig mindre rolle, hvile på en klar hjemmel.

Det foreslås i § 26, stk. 3, 1. pkt., at Træningsskolen fastsætter ordens- og samværsregler for eleverne, herunder om i hvilke tilfælde manglende iagttagelse heraf kan medføre udskrivning, midlertidig bortvisning, overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig fortabelse af elevstøtte.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Træningsskolen får pligt til at fastsætte ordens- og samværsregler for delta-

gerne. Herved forstås regler om blandt andet god orden og adfærd samt andre regler, som skolen finder hensigtsmæssige, samt regler om de sanktioner, skolen vil møde overtrædelse af ordens- og samværsreglerne med. Lokale hensyn vil skulle tages i betragtning ved fastsættelsen af ordens- og samværsreglerne.

Træningsskolen vil herunder skulle fastsætte regler om, i hvilken udstrækning udskrivning, midlertidig bortvisning, overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig fortabelse af elevstøtte skal kunne finde anvendelse. De nævnte eksempler er fremhævet i den foreslåede bestemmelse til tydeliggørelse af, hjemmelen også indbefatter en adgang til at indføre sådanne mere vidtgående foranstaltninger.

Det forudsættes, at skolen ved fastsættelsen af de nævnte regler og i sin forvaltning af dem iagttager de almindelige forvaltningsretlige principper om saglighed og proportionalitet, og at vidtgående sanktioner som eksempelvis udskrivning, midlertidig bortvisning, overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig fortabelse af elevstøtte således ikke bringes i anvendelse, hvis den tilsigtede adfærdskorrigerende virkning kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger. Ligeledes forudsættes det, at reglerne i overensstemmelse med skolens konsekvenspædagogiske sigte udformes på en sådan måde, at konsekvenserne af en mulig tilsidesættelse fremstår klare og forudberegnelige for deltagerne.

Indførelse af en lovfæstet pligt for skolen til at fastsætte ordens- og samværsregler for deltagerne vil indebære, at sådanne regler fremover vil hvile på en udtrykkelig lovhjemmel og dermed ikke længere have hjemmel i anstaltsforholdet.

Endvidere foreslås det i § 26, stk. 3, 2. pkt., at Træningsskolen herunder kan fastsætte regler om, at skolen kan gennemføre uanmeldt værelses eftersyn over for en deltager, der bor på skolens kostafdeling, i tilfælde, hvor skolen har kendskab til eller begrundet mistanke om, at der foregår aktiviteter, som er i strid med ordens- og samværsreglerne, og at skolen kan iværksætte sanktioner over for en deltager, der modsætter sig et sådant værelses eftersyn. Træningsskolen har hidtil praktiseret, at elevernes manglende medvirken til skolens uanmeldte værelsesgennemgang i tilfælde af mistanke om euforiserende stoffer el.lign. på værelset kunne mødes med en sanktion.

Mere vidtgående foranstaltninger bør imidlertid i lyset af den almindelige retsudvikling, hvor anstaltsforholdet spiller en stadig mindre rolle, have klar hjemmel, og med den foreslåede bestemmelse tydeliggøres det, at hjemmelen i den foreslåede bestemmelse i § 26, stk. 3, 1. pkt., også indbefatter en adgang til at foretage uanmeldt værelses eftersyn i sådanne tilfælde og fastsætte sanktioner af den omhandlede art.

Det foreslås således præciseret, at skolen skal kunne iværksætte sanktioner over for en deltager, der bor på skolens kostafdeling og modsætter sig uanmeldt værelses eftersyn i

tilfælde, hvor skolen har kendskab til eller begrundet mistanke om, at der foregår aktiviteter, som er i strid med ordensreglerne. F.eks. vil den foreslåede bestemmelse være relevant i tilfælde, hvor skolen har kendskab til eller mistanke om, at der på værelset befinder sig personer eller opbevares genstande, f.eks. alkohol eller euforiserende stoffer, som ifølge ordensreglerne ikke må være der.

Retssikkerhedslovens regler om tvangsindgreb finder anvendelse.

Det foreslås i § 26, stk. 4, at hvis Træningsskolens deltagere er berettigede til elevstøtte og denne udbetales af Træningsskolen efter regler udstedt i medfør af § 27, stk. 5, kan Træningsskolen bestemme, at indtil 10 pct. af elevstøtten først kommer til udbetaling, når eleven afslutter eller afbryder uddannelsen, eller når Træningsskolen i øvrigt finder det formålstjenligt.

Den foreslåede bestemmelse har sigte på det forhold, at en del af Træningsskolernes elever erfaringsmæssigt kan have vanskeligheder med at bestyre deres privatøkonomi. Det kan f.eks. skyldes gæld, misbrugsproblemer eller en impulsstyret livsførelse, og de pågældende kan derfor have særligt behov for støtte til at træffe fornuftige, langsigtede økonomiske dispositioner som eksempelvis at afdrage gæld eller spare sammen til et kørekort eller en bolig.

Skolen vil, i den udstrækning den bestemmer sig for at benytte adgangen til at etablere en ordning som den omhandlede, have valgfrihed med hensyn til, om ordningen i udgangspunktet skal gælde for alle deltagere med mulighed for konkret undtagelse i de tilfælde, hvor en deltager viser økonomisk forståelse, modenhed og overblik eller en sum skal frigøres til et relevant formål (kørekort, indskud til bolig, gældsafdragelse el.lign.), eller om ordningen som udgangspunkt ikke skal gælde og alene bringes i anvendelse over for deltagere, om hvem det positivt må lægges til grund, at de savner personlige forudsætninger for at forvalte deres midler på betryggende måde.

En deltager, som er omfattet af ordningen, vil også kunne få udbetalt en del af det optjente beløb, der ellers først skulle være kommet til udbetaling ved uddannelsens afbrydelse eller afslutning. Hvis deltageren eksempelvis sparer sammen til både et kørekort og et indskud til en bolig, kan det være relevant at lade andele af beløbet komme til udbetaling på forskellige tidspunkter.

Ligeledes ligger det i ordningens udformning, at det vil være muligt generelt eller konkret at operere med en lavere andel af elevstøtten end de foreslåede maksimale 10 pct.

Som illustrativt eksempel kan tænkes følgende:

En deltager, der tidligere i livet har fået tatoveret anstødelige motiver på ansigt og hænder, ønsker at få tatoveringerne fjernet, når deltageren får råd, eftersom de kan stå i vejen

for ønsket om at opnå beskæftigelse. Deltagerens relativt begrænsede forståelse af pengespørgsmål tilsiger, at en del af deltagerens elevstøtte først kommer til udbetaling senere, sådan som den foreslåede bestemmelse giver mulighed for. Samtidig vurderer skolen imidlertid, at deltagerens almindelige håndtering af pengesager ikke giver anledning til større bekymring, end at det må række at lade blot 5 pct. af elevstøtten komme til udbetaling, når uddannelsen afsluttes eller afbrydes eller det i øvrigt findes formålstjenligt. I den konkrete situation vil skolen herefter af de opsparede kunne frigøre et beløb, der svarer til prisen for den ønskede fjernelse af tatoveringerne, men lade resten af det opsparede beløb blive stående og lade opsparingsordningen fortsætte, indtil deltageren afslutter eller afbryder sin uddannelse, eller der på ny indtræder en tilstand, hvor det konkret må skønnes formålstjenligt, at de opsparede midler kommer helt eller delvis til udbetaling.

Det vil under alle omstændigheder være et krav, at ordningen administreres inden for rammerne af almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitetsprincippet, lighedsgrundsætningen og grundsætningen om saglig forvaltning. I konsekvens heraf forudsættes den foreslåede ordning ikke anvendt eller i det mindste kun anvendt i begrænset udstrækning, hvis der er udsigt til, at deltageren kan træffe betryggende aftale om en opsparing med sit eget pengeinstitut.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås § 2, stk. 2, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2026.

Det følger af § 39 i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., at lovforslaget ikke gælder for Færøerne eller Grønland og heller ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

De foreslåede ændringer vil således heller ikke gælde for Færøerne og Grønland eller kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i § 2, stk. 2, at regler udstedt i medfør af § 26, stk. 3, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. lov-bekendtgørelse nr. 144 af 14. februar 2024, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 26, stk. 5, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. denne lovs § 1, nr. 1.

Bekendtgørelse nr. 1133 af 15. december 2003 om Træningsskolernes arbejdsmarkedsuddannelser forbliver således i kraft fra den 1. januar 2026, indtil den ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 26, stk. 5, i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. denne lovs § 1, nr. 1.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 26. Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser er særligt tilrettelagte og praktisk orienterede arbejdsmarkedsuddannelser for unge, som er fyldt 18 år, men endnu ikke er fyldt 31 år. *Stk. 2.* Enkeltfag, der er optaget i fælles kompetencebeskrivelser, og erhvervspraktik kan indgå i uddannelserne.

I lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 144 af 14. februar 2024, som ændret ved lov nr. 1661 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 26 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Træningsskolen fastsætter ordens- og samværsregler for deltagerne, herunder om i hvilke tilfælde manglen i iagttagelse heraf kan medføre udskrivning, midlertidig bortvisning, overgang til andet uddannelsesforløb og midlertidig fortabelse af elevstøtte. Træningsskolen kan herunder fastsætte regler om, at skolen kan gennemføre uanmeldt værelses eftersyn over for en deltager, der bor på skolens kostafdeling, i tilfælde, hvor skolen har kendskab til eller begrundet mistanke om, at der foregår aktiviteter, som er i strid med ordens- og samværsreglerne, og at skolen kan iværksætte sanktioner over for en deltager, der modsætter sig et sådant værelses eftersyn.

Stk. 4. Er Træningsskolens deltagere berettigede til elevstøtte, og udbetales denne af Træningsskolen efter regler udstedt i medfør af § 27, stk. 5, kan Træningsskolen bestemme, at indtil 10 pct. af elevstøtten først kommer til udbetaling, når eleven afslutter eller afbryder uddannelsen, eller når Træningsskolen i øvrigt finder det formålstjenligt.«

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren fastsætter efter udtalelse fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse nærmere regler om mål, rammer, indhold, opbygning, beskrivelsesform, bevis og erhvervspraktik m.v. for uddannelsesplaner på Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser.

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.